

**VARBERGS
KOMMUN**

Yttrande

1 (5)

2025-11-27

Dnr: KS 2025/0617-4

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Samhällsutvecklingskontoret
Åsa Danielsson, 0340-880 00

Yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall

Sammanfattning

Varbergs kommun instämmer i förslaget att kommunen får möjlighet att yttra sig om strategin för omhändertagande av radioaktivt avfall och poängterar vikten av att kommunen ges tillräckligt med tid för den demokratiska granskningsprocessen.

Varbergs kommun är positiv till att utredningen belyser vikten av vägledning från Strålskyddsmyndigheten främst genom informationsinsatser för verksamhetsutövare. Varbergs kommun instämmer i att information och utbildning är viktig för de kommuner och länsstyrelser som blir aktuella för etablering av ny kärnkraft. Varbergs kommun anser att vid en sådan informations- och kunskapshöjande insats behöver ekonomisk kompensation utgå till kommunen.

Varbergs kommun poängterar att informationsinsatser även behöver riktas till kommuninvånare.

Varbergs kommun anser att synen på mellanlagring av använt kärnbränsle beskrivs otillräckligt i utredningen. I nuvarande avfallsprogram hanteras mellanlagringen av använt kärnbränsle centralt på Centralt mellanlager för använt kärnbränsle (Clab) i Oskarshamn. I utredningen öppnas det upp för mellanlagring av använt kärnbränsle på flera platser i landet, vid reaktorns förlägningsplats – och under längre tid (20 år). Om mellanlagringen av använt kärnbränsle föreslås förändras från en central lagringsplats till flera olika, och under längre tid, behöver detta noggrant utredas och konsekvensbedömas.

POSTADRESS
Varbergs kommun

432 80 Varberg

BESÖKSADRESS
Engelbrektsgatan 15,
Östra Vallgatan 12
(hiss)
432 80 Varberg

TELEFON
0340-880 00

TELEFAX

ORGANISATIONSNUMMER
212000-1249

E-POSTADRESS
ks@varberg.se

WEBBPLATS
www.varberg.se

Varbergs kommun anser slutligen att det behöver förtydligas om det i en ansökan om att uppföra nya kärnkraftsreaktorer *bör* eller *måste* innehålla information om mellanlagring på platsen.

Allmänna synpunkter

Varbergs kommun motsätter sig all begränsning av kommunens egen rådighet och självbestämmande. Det är viktigt att värna det kommunala självstyret som måste förbli intakt.

Om det nya samlade systemet för omhändertagande av radioaktivt avfall införs, vill Varbergs kommun påminna om att det är viktigt att den demokratiska förankringen får det utrymme som krävs.

Förslag till förordning om omhändertagande av radioaktivt avfall (avsnitt 1.2)

Regeringens fastställande av en strategi för omhändertagandet

1 §

Varbergs kommun anser att det är bra att berörda kommuner ges möjlighet att yttra sig om strategin för omhändertagande av radioaktivt avfall, och poängterar vikten av att den demokratiska processen ges tillräckligt med utrymme samt att kommunen ges tillräckligt med tid för att granska handlingen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (avsnitt 1.5)

4 § punkt 8 och 9

Varbergs kommun instämmer i förslaget att kommunen ska kompenseras för de kostnader som uppstår för kommunen i processen vid det statliga omhändertagandet av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer.

Varbergs kommun anser att om det under processens gång tillkommer andra kostnader kopplat till det statliga omhändertagandet av kärntekniska restprodukter från nya kärnkraftsreaktorer, ska kommunen kompenseras även för dessa kostnader.

Omhändertagande av kärnavfall och använt kärnbränsle från känd och ny reaktorteknik (avsnitt 4.1.3)

Metoder för mellanlagring och transport av använt kärnbränsle

Acceptansfrågan

Varbergs kommun anser att synen på hanteringen av mellanlagring av använt kärnbränsle beskrivs otillräckligt i utredningen. I nuvarande avfallsprogram hanteras mellanlagringen av använt kärnbränsle centralt på Centralt mellanlager för använt kärnbränsle (Clab) i Oskarshamn. I utredningen öppnas det upp för mellanlagring av använt kärnbränsle vid reaktorns förläggningsplats under en längre period (20 år). Om mellanlagringen av använt kärnbränsle föreslås förändras från en central lagringsplats till flera olika, under längre tid, behöver detta noggrant utredas och konsekvensbedömas.

Uppskattade effekter av det föreslagna systemet för omhändertagande av radioaktivt avfall (avsnitt 5.3)

Organisatoriska och processuella förutsättningar för ett öppet system

Varbergs kommun är positiv till att en nationell avfallsorganisation etableras redan från start av utbyggnaden av ny kärnkraft, och att den är en samordnad aktör för frågor om avfallens omhändertagande och att det kontinuerligt hanteras och utvecklas över tid.

Varbergs kommun instämmer i att det är positivt att frågor om samordnat planerings- och strategiarbete koncentreras till en utpekad nationell aktör.

Samlad strategi säkerställer att såväl aktörernas som samhälleliga intressen beaktas

Varbergs kommun anser att det är av stor vikt att utreda om använt kärnbränsle ska mellanlagras på platsen för respektive kärnreaktor eller om det bör ske på en central plats. I dagens avfallsprogram mellanlagras använt kärnbränsle centralt på en plats.

Varbergs kommun ställer sig frågande till varför det i underlaget öppnar upp för möjligheter att mellanlagra använt kärnbränsle på flera platser. Detta behöver förtydligas.

Ansvar för hantering av avfall (avsnitt 6.3.2)

Varbergs kommun noterar att, om aktören väljer att mellanlagra använt kärnbränsle eller kärnavfall i anslutning till kärnkraftsreaktorn, ska denna verksamhet ingå i ansökan om att få uppföra reaktorn och *bör* även ingå i miljökonsekvensbeskrivningen och underlaget i övrigt till allmänheten och kommunerna inför etableringen av anläggningen.

I punkten 14.4.2 framgår dock att om mellanlagring är planerad på platsen för en ny kärnkraftsreaktor *måste* detta tydligt framgå i underlaget till kommunen, så att ett välgrundat beslut kan fattas för hela verksamheten.

Varbergs kommun anser det behöver förtydligas om det i en ansökan om att uppföra kärnkraftsreaktorer *bör* eller *måste* innehålla information om mellanlagring på platsen.

Gemensamt genomförande av slutförvaring av använt kärnbränsle (avsnitt 9.2)

Varbergs kommun noterar att det i det nya förslaget till avfallsprogram öppnas upp för möjligheten att slutförvara och mellanlagra på flera platser i landet.

Varbergs kommun konstaterar att förslaget avviker från nu gällande avfallsprogram där slutförvaring sker på en plats och mellanlagring sker på en plats. För- och nackdelarna kring detta framgår inte i förslaget och konsekvenser och risker finns inte heller belysta kring detta. Detta behöver förtydligas.

Konsekvenser av utredningens förslag (avsnitt 14)

Varbergs kommun instämmer i att förslagen inte får påverka det kommunala självstyret negativt. Det är viktigt att värna det kommunala självstyret som måste förbli intakt.

Andra berörda aktörer i avfallssystemet (avsnitt 14.4.2)*Kommuner*

Varbergs kommun instämmer i att det krävs bra underlag för att kommunerna ska kunna ta ställning i det enskilda fallet, men anser att det är ottydligt vad som ska ingå i underlaget. Det behöver förtydligas om planerad mellanlagring på platsen för ny kärnkraftsreaktor *måste* ingå i ansökan, eller om den informationen bara *bör* finnas med.

Kärnteknisk verksamhet ingår inte i kommunens ordinarie uppdrag. Därför behöver kommunen kompenseras och organisationen måste få den utbildning och de kompetenshöjande åtgärder som krävs avseende bland annat kärnteknik, relaterade avfallsfrågor, säkerhet och beredskap.

Varbergs kommun motsätter sig all begränsning av kommunens egen rådighet och självbestämmande. Det är viktigt att värna det kommunala självstyret som måste förbli intakt.

Om det nya samlade systemet för omhändertagande av radioaktivt avfall införs, vill Varbergs kommun påminna om att det är viktigt att den demokratiska förankringen får det utrymme som krävs.

Ikraftträdande och informationsinsatser (avsnitt 14.10)

Behov av informationsinsatser

Varbergs kommun är positiv till att utredningen belyser vikten av vägledning från Strålskyddsmyndigheten främst genom informationsinsatser för verksamhetsutövare. Varbergs kommun är också positiv till att behovet av information och utbildning synliggörs för de kommuner och länsstyrelser som blir aktuella för etablering av ny kärnkraft. Varbergs kommun menar att kommunen också behöver kompenseras ekonomiskt för kostnader som detta behov medför. Varbergs kommun poängterar att informationsinsatser även behöver riktas till kommuninvånare.

Varbergs kommun

David Sandrén (M)
Kommunstyrelsens ordförande

